

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Класичного приватного університету,
голова приймальної комісії
ОГАРЕНКО В.М.
« *10.06.2014* » _____ 2014 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування

7.03030101

Журналістика (за видами)

(шифр)

(назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень – “ спеціаліст ”

Запоріжжя, 2014

Затверджено на засіданні кафедри журналістики і соціальних комунікацій
протокол № 7 від 7 лютого 2014 р.

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту журналістики і масової
комунікації протокол № 5 від 12 лютого 2014 р.

Укладачі:

Д.соц.ком., професор Богуславський О.В.

к.філол.н., доцент Хітрова Т.В.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового випробування для вступу на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста є визначення теоретичних знань, умінь та практичних навичок вступників згідно з вимогами до попередньо отриманого освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра.

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену з дисциплін, знання з яких є базовими для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Відповідь вступники фіксують письмово на аркуші усної відповіді на вступному випробуванні зі штампом Приймальної комісії. Фахове випробування проводиться за екзаменаційним білетом, який містить два теоретичних питання. Тривалість фахового випробування 2 години.

На фахове випробування виносяться питання з дисциплін: ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ – узагальнює основні положення теорії журналістики; ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ – охоплює базові положення теорії комунікативного процесу; ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА – формує етичні засади діяльності майбутнього журналіста; ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ – систематизує наукові пошуки в царині історії української журналістики, визначає етапи й періоди її розвитку, характеризує діяльність ключових постатей у цій галузі. ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (радіо, тележурналістика, реклама і зв'язки з громадськістю) – розкривають специфіку теорії, методики та практики журналістської творчості.

Оцінювання знань вступників відбувається на підставі наступних критеріїв:

- правильність відповідей (правильне, чітке, послідовне і достатньо глибоке викладення ідей, понять фактів тощо);
- ступінь усвідомлення матеріалу та самостійність міркувань;
- вміння користуватися засвоєними теоретичними знаннями, науковою термінологією;

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ

Концептуальність журналістського мислення як ознака системності.

Специфіка словесного вираження інформації. Специфіка екранного вираження інформації.

Системність журналістської творчості. Методи журналістської творчості. Жанр у контексті концепції журналістського твору.

Дифузність журналістських жанрів як ознака концептуальності. Нові жанри сучасної журналістики.

Образ в системі концепції твору. Порівняльна специфіка документального і художнього образу.

Аналітичний метод інтерпретації факту. Художньо-публіцистичний метод інтерпретації факту.

Хронікальний метод інтерпретації факту. Композиція як художня модель вираження інформації.

Стереотипи журналістського мислення. Типи творчих свідомостей журналістів.

Критерії інтелектуально-творчої комунікації журналістського тексту. Тема в контексті концепції журналістського тексту.

Ідея в контексті журналістського тексту. Сюжет у контексті журналістського тексту.

Журналістика в системі соціальних інститутів суспільства. Журналістика і масова свідомість.

Функції журналістики.

Види журналістської діяльності і формування інформаційної політики. Форми реалізації інформаційної політики.

Результативність журналістської діяльності. Чинники ефективності журналістики.

Професійні якості журналіста. Громадянська та соціальна відповідальність журналіста.

Правові основи функціонування ЗМІ.

Структурні проблеми ЗМІ. Інфраструктура засобів масової інформації.

Якісні методи у вивченні аудиторії ЗМІ. Специфіка масової інформації.

Сутність і структура.

Права та обов'язки працівників ЗМІ. Соціальний захист журналістів.

Свобода слова і свобода ЗМІ. Економічні умови і чинники свободи ЗМІ.

РОЗДІЛ 2

ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ. ЖУРНАЛІСТСЬКА ЕТИКА

Комунікація як вид діяльності: види, функції.

Формальна й неформальна комунікація в суспільстві.

Журналістика як вид масовокомунікаційної діяльності.

Моделі комунікації: загальна характеристика.

Масова комунікація як тип суспільно-політичної діяльності.

Масова свідомість як складова комунікаційного процесу.

Роль ЗМІ в управлінні комунікаційними процесами.

Автор і комунікатор: спільне й відмінне; роль у комунікаційному процесі.

Канал та засіб комунікації.

Фільтр, контекст, код. Їх роль у комунікаційному процесі.

Переваги й недоліки преси як засобу комунікації.

Переваги й недоліки радіо як засобу комунікації.

Переваги й недоліки телебачення як засобу комунікації.

Переваги й недоліки Інтернету як засобу комунікації.

Проблеми глобалізації світового інформаційного простору.

Три хвили розвитку людства в комунікаційній теорії Тофлера.

Мораль. Професійна мораль. Трудова мораль. Виникнення професійної моралі журналіста. Її сутність. Основні функції.

Професійна мораль журналіста: мережа зв'язків журналістики і моралі.

Етика. Професійна етика. Журналістська етика: поняття, структура, специфіка. Поняття “медіаетика”.

Гуманізм як основний критерій журналістської етики.

Документи з журналістської етики: види, відмінності у змісті.

Основні міжнародні документи з журналістської етики.

Кодекс професійної етики українського журналіста.

Поняття етичної цінності, норми. Види етичних цінностей. Професійні цінності журналіста.

Поняття принципу. Етичні принципи журналістської діяльності.

Поняття регулювання етичних порушень. Види регулювання.

Поняття саморегулювання. Система саморегулювання преси за кордоном. Функції і роль омбудсмена в редакції.

Службова етика та її особливості.

Етикет журналіста: загальна характеристика.

Зміст професійного обов'язку журналіста. Самопокладання журналістського обов'язку. Професійна гідність журналіста. Поняття самооцінки.

РОЗДІЛ 3

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Цензурні заборони української преси в Російській імперії.

Методологічні проблеми дослідження історії української журналістики.

Перший тижневик французькою мовою “Gazett de Leopold” у Львові (1776). Перші періодичні видання в Харкові в першій чверті ХІХ століття. Перші періодичні видання в Харкові першої чверті ХІХ століття.

Альманах як тип періодичного видання. Альманахові видання в Україні 30-40-х років ХІХ століття.

Початки української преси на західноукраїнських землях. Діяльність Руської Трійці. “Русалка Дністровая”.

П.Куліш: видавець, редактор, журналіст, публіцист. “Хата”. “Основа”: історія, структура, зміст, редактори, співробітники, автори.

Народовська й москвофільська преса Галичини й Закарпаття другої половини ХІХ століття.

М.Драгоманов: видавець, журналіст, публіцист. “Громада”.

Радикальна преса Галичини 1860-70-х років. І.Франко: редактор, журналіст, публіцист.

Київська преса другої половини ХІХ – початку ХХ століття: загальна характеристика. “Киевская старина”: історія, структура, зміст, редактори, співробітники, автори.

“Літературно-науковий вісник”: історія, структура, зміст, редактори, співробітники, автори. Редакторська й публіцистична діяльність М.Грушевського.

Револуція 1905 року і скасування цензурних заборон. Перша газета українською мовою на східноукраїнських землях “Хлібороб” (історія, структура, зміст, редактори, співробітники, автори).

Журналістська і публіцистична діяльність С.Петлюри.

Урядова та військова преса доби Визвольних Змагань 1917-1920 років.

Комуністично-радянська преса початку 20-х років ХХ століття. Період “українізації” 20-х років ХХ століття та розвиток української журналістики.

Галузева різноманітність західноукраїнської періодики 20-30-х років ХХ століття.

Преса доби німецької окупації України під час Другої світової війни.

Преса української еміграції: міжвоєнний період; після 1945 року.

Публіцистика Дмитра Донцова.

Публіцистика Івана Багряного.

Загальна характеристика українського самвидаву 60-80-х років ХХ століття.

Розквіт ораторського мистецтва в Римі. Демосфен як майстер політичних промов. Школа Ісократів. Діяльність Цицерона.

Розвиток журналістики в середні віки. Політична тематика у творах П'єра Дюбуа, Джона Фортеск'ю, Себастьяна Барта, Томаса Мурнера, П'єтро Аретіно.

Бюро Фугерів. Рукописні інформаційні листки. Поява брошур.

Історичні передумови появи друкованої преси. Поява першої друкованої французької газети.

Роздрібненість та політична строкатість німецької преси ХVІ ст.

Перші журнали. Персональний журналізм. Діяльність Свіфта, Дефо, Прево. Памфлетна публіцистика як один з головних жанрів англійської журналістики періоду ХVІІ ст. Діяльність Д.Мільтона, Д.Лільберна, Дж. Уїнстенлі. Рукописні листки “Ньюс”.

Журналістика американського континенту ХVІІІ-ХІХ століття. Тематика періодичних видань.

Історія зародження російської преси. “Ведомости” Петра І. “Санкт-Петербурзькі вѣдомости” М.В.Ломоносова. Журнал “Трудолюбивая пчела”. “Московский журнал” Карамзіна.

Виникнення інформаційних агентств.

РОЗДІЛ 4

ДИСЦИПЛІНИ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

ГАЗЕТНА ЖУРНАЛІСТИКА

Редакційний колектив: склад, структура. Рольова структура редакції. Творча частина редакції; технічна й комерційна частина редакції (газета/журнал).

Система управління редакційним колективом (газета/журнал).

Функціонування редакційного колективу (газета/журнал). Основні напрямки. Робота редакції з читачами. Робота з редакційною поштою. Форми організації редакційної діяльності.

Номер газети(журналу) та її(його) випуск. Імідж газети/журналу та її(його) номер. Структура номеру: система текстових публікацій; система публікацій в газеті/журналі.

Жанрова система номеру газети/журналу.

Система ілюстрування номеру газети/журналу.

Заголовки в номері газети/журналу.

Підготовка журналістської інформації (газета/журнал).

Формування номеру газети/журналу. Організація матеріалів.

Випуск номеру: паперового періодичного видання; електронного періодичного видання. Додатки до газети і журналу.

ТЕЛЕВІЗІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА

Телебачення в контексті українського державотворення. Тенденції розвитку української тележурналістики. Мовлення на закордонні країни. Іноземні телеорганізації в Україні.

Соціальна відповідальність тележурналіста. Особливості розвитку приватного телебачення України.

Розвиток форматних телестанцій в Україні. Особливості сучасного недержавного телебачення України.

Основні принципи журналістської етики та морально-фахові норми творчої роботи тележурналіста.

Чинники впливу телебачення на формування національного інформаційного простору.

Функції українського телебачення.

Психолого-педагогічні механізми формування громадської думки. Специфічні чинники естетичного впливу телепередач на глядачів.

Тематична спрямованість інформаційних повідомлень. Види інформації.

Організація мовного дня. Сучасні тенденції програмування.

Особливості побудови ранкових, денних, вечірніх і нічних відрізків часу, суботніх і недільних програм.

Поняття жанру в тележурналістиці. Різноманітність підходів до жанроподілу.

Типи телепрограм. Поєднання в програмі різних видів мовлення, форм передач, жанрів.

Творча поведінка, особливості, навички та майстерність роботи тележурналіста у “прямому ефірі”.

Специфічні особливості телебачення в порівнянні з іншими ЗМІ.

Найважливіші виражальні засоби сучасного українського телебачення.

Шоу-програми на телебаченні.

РАДІОЖУРНАЛІСТИКА

Радіомовлення в контексті українського державотворення. Тенденції розвитку української радіожурналістики.

Мовлення на закордонні країни. Іноземні радіоорганізації в Україні. Соціальна відповідальність радіожурналіста.

Особливості розвитку приватного радіомовлення України.

Розвиток форматних радіостанцій в Україні. Особливості сучасного недержавного радіомовлення України. Характеристика поняття “формат радіостанції”.

Основні принципи журналістської етики та морально-фахові норми творчої роботи радіожурналіста.

Передумови та винайдення радіо, суперечливі питання.

Функції українського радіомовлення. Специфічні чинники естетичного впливу радіопередач на слухачів.

Тематична спрямованість інформаційних повідомлень. Види інформації.

Особливості побудови ранкових, денних, вечірніх і нічних відрізків часу, суботніх і недільних програм.

Умови побудови інформаційних випусків.

Поняття жанру в радіожурналістиці. Різноманітність підходів до жанроподілу.

Типи радіопрограм. Поєднання у програмі різних видів мовлення, форм передач, жанрів.

Творча поведінка, особливості, навички та майстерність роботи радіожурналіста у “прямому ефірі”.

Специфічні особливості радіо в порівнянні з іншими ЗМІ.

Найважливіші виражальні засоби сучасного українського радіомовлення

Типи слухання радіо. Шоу-програми на FM-станціях.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

На навчання до Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету за освітньо-кваліфікаційним рівнем “спеціаліст” відповідного напрямку підготовки та спеціальності приймаються випускники КПУ поточного року, випускники попередніх років та випускники інших навчальних закладів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень “бакалавр” за відповідним напрямом підготовки незалежно від джерел фінансування та форми навчання на конкурсній основі у разі подання заяви про вступ у терміни, які встановлені приймальною комісією.

Фахове випробування на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем “спеціаліст” проводяться у терміни, встановлені Правилами прийому до КПУ на поточний рік. Фахове випробування проводяться за екзаменаційними білетами, кожний з яких містить два теоретичних питання. Екзаменаційні питання з відповідної спеціальності (спеціалізації) розробляються кафедрою журналістики і соціальних комунікацій Інституту журналістики і масової комунікації КПУ.

Фахове випробування проводиться у формі усного екзамену. Виконувати роботу можна виключно українською мовою, відповіді пишуться ручкою одного й того ж кольору (темно-синього або фіолетового). Відповіді на питання повинні бути чіткими, послідовними і логічними.

Тривалість випробування – дві години.. Кожне питання оцінюється окремо від 5 до 2 балів (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) Підсумкова оцінка виводиться як середньоарифметичне, що округляється до цілого. Мінімальний середній бал підсумкової оцінки, що дозволяє брати участь у конкурсі, – три бали (задовільно).

Критерії оцінювання знань

<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5 (відмінно)	Оцінюється відповідь, в якій навчальний матеріал відтворено в повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблено аргументовані висновки.
4 (добре)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено значну частину навчального матеріалу, відповідь в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, дає підстави вважати, що абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень зі спеціальності, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки.
3 (задовільно)	Оцінюється відповідь, в якій відтворено основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння, надано визначення основних понять з окремими помилками.
2 (незадовільно)	Оцінюється відповідь на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Відповідь містить суттєві помилки.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До курсу “Теорія журналістики”

1. Андрунас Е.И. Информационная элита и корпорации: рынок новостей. – М., 1991.
2. Афанасьев В.Г. Социальная информация и управление обществом. – М., 1975.
3. Барманкулов М. Жанры печати, радиовещания и телевидения. Алма-Ата, 1974.
4. Багиров Э. Г и др. Основы телевизионной журналистики. – М., 1987.
5. Буряк В.Д. Українське інформаційно-художнє мислення: До проблеми інтелектуалізації образного вираження інформації // Зб. праць науково-дослідного центру періодики. Випуск 6, – Л.: 1999.
6. Буряк В.Д. До проблеми концептуалізації факту у книжковому інформаційно-художньому мисленні. Українська періодика: історія і сучасність. Доповіді та повідомлення четвертої Всеукраїнської науково-теоретичної конференції 19–20 грудня 1997 р. –Ль., 1997.
7. Буряк В.Д. До проблеми інтелектуальної модульності української преси ХІХ століття. // Література й історія. Матеріали міжнародної наукової конференції 12–13 листопада 1998 року. – Запоріжжя, 1998.
8. Буряк В.Д. Філософські та концептуальні основи інформаційно-художньої свідомості: Навч. посіб. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2000. – 60 с.
9. Буряк В.Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості. Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) у контексті інтелектуалізації творчої свідомості: Монографія. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2001. – 390 с.
10. Богуславський О.В. Газетна журналістика: Навчально-методичний посібник. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2003. – 104 с.
11. Буряк В.Д. Журналістська творчість як система образної комунікації: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ, 2003. – 59 с.

12. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник. – К.: АУП, 2004. – 264 с.
13. Вартанов Г. Короткий довідник газетного працівника. – К., 1989.
14. Віято Мішель. Щоденна робота журналіста. – К., 1999.
15. Владимиров В. Журналістика як сфера масового розуміння // Українське журналістикознавство. – Вип. 1. – 2005. – С. 112-116.
16. Газетные жанры. – М., 1971.
17. Горохов В.М. Основы журналистского мастерства. – М., 1984.
18. Грищенко О., Шкляр В. Основи теорії міжнародної журналістики. – К., 2002. – С. 73-83; 141-154; 289-296.
19. Журбина Л.О. Теория и практика художественно-публицистических жанров. – М., 1969.
20. Журналистика западноевропейских стран. – М., 1990.
21. Ігнатів Надія. Жанрові пошуки жудожньої документалістики 1970-90-х років. Автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук. –Д., 1988.
22. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. – К.: Освіта, 1999.– 351 с.
23. Ивин А.А. Логика для журналистов: Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 224 с.
24. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения. – СПб.: Питер, 2002. – 387с.
25. Корконосенко С.Г. Основы журналистики: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 287 с.
26. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи в журналістиці: Навчальний посібник. – Львів, 2002. – 120 с.
27. Кузнецова О.Д. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. – Львів, 1998.– 411 с.

28. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 208 с.
29. Ла Рош В. Вступ до практичної журналістики: Навчальний посібник. – К.: АУП, 2005. – 229 с.
30. Масова комунікація: Підручник / А.З. Москаленко, Л.В. Губерський, В.Ф. Иванов, В.А. Вергун. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
31. Місьо М., Петрова Н. Правничі засади діяльності журналістів в Україні. – К., 2002. – 42 с.
32. Мельник Г., Тепляшина А. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб.: Питер, 2004. – 272 с.
33. Методы журналистского творчества / Под ред. В.М. Горохова. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – 150 с.
34. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. – Харків, 2000. – 278 с.
35. Москаленко А. З., Губерський Л. В., Иванов В. Ф. Основи масово-інформаційної системи: Підручник. – К., 1999. – 625 с.
36. Москаленко А. Теорія журналістики: Підручник. – К.: Експрес-об'ява, 1998. – 287 с.
37. Москаленко А. Сучасний журналіст: і професіоналізм, і освіченість // Вісник Київського університету. Серія: Журналістика. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 3-15.
38. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: Навч. посіб. для студ. філол. факульт., спец. “журналістика” / Мін-во освіти України, ХНУ ім. В.Н. Карабіна. – Х.: Світ дитини, 2000. – 108 с.
39. Пенчук І. Види радіомовлення: Навчально-методичний посібник. – Запоріжжя, 2004. – 270 с.
40. Пенчук І. Телевізійна журналістика: Методичні матеріали до вивчення курсу. – Запоріжжя, 2004. – 178 с.
41. Різун В. Основи журналістики у відповідях та заувагах. – К., 2004. – 80 с.
42. Слободанюк Р.Д. Журналістська майстерність. – К., 1994.
43. Тертычный А.А. Жанры периодической печати. – М.: МГУ, 2002. – 351 с.

44. Халер М. Пошук і збір інформації: Навчальний посібник. – К.: АУП, 2006. – 308 с.
45. Цвик В.Л. Введение в журналистику: Учебное пособие . – 2-е изд., доп. и пере раб. – М.: Изд-во МНЭПУ, 2000. – 134 с.
46. Илькова Б.А. Факты ситуация в публицистике. – М., 1973.
47. Коршунов А.М. Теория отражения и творчество. – М., 1971.
48. Кузнецова О.Д. Аргументація в публіцистиці. – Л.:, 1992.
49. Логвиненко А.Д. Психология восприятия. Учеб.-метод. пособ. – М., 1987.
50. Лотман Ю.М. Лекции по структуральной поэтике // Труды по знаковым системам. Выпуск 1. Тарту. 1964.
51. Лизанчук В.В., Кузнецова О.Д. Методи збирання і фіксації інформації в
52. Україна: засоби масової інформації. – К., 1993.
53. Цвик В.Л. Введение в журналистику. – М., 1997.
54. Шаповал Ю.Г. Изобразительная журналистика. – Л., 1988.
53. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Навч. посіб. Львів: ПАІС, 2000. – 366 с.
54. Прилюк Д.М. Теорія і практика журналістської творчості. Методологічні проблеми: Навч. посіб.. – К.: Вища школа, 1973. – 271 с.
55. Хітрова Т.В. Вступ до спеціальності. – Запоріжжя: КПУ, 2008. – 113 с.

До курсу “Теорія масової комунікації”

1. Березин В.М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. – М.: Рип-холдинг, 2003. – 176с.
2. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації/ Переклад з англійської О.Возьна, Г.Сташків. – Львів: Літопис, 2010. – 538 с.
3. Масова комунікація: Підручник / Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф., Вергун В.А. – К.: Либідь, 1997. – 216 с.
4. Майерс Д. Социальная психология. – Спб.: Питер Ком, 1999. – 688 с.

5. Москаленко А.З. Теорія журналістики. – К.: Експрес-об'ява, 1998. – 334 с.
6. Основи масової інформаційної діяльності: Підручник / Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. – К., 1999. – 634 с.
7. Основы теории коммуникации: Уч-к /под ред М.А.Василика. – М.: Гардарики, 2003. – 615с.
8. Партико З. Теорія масової інформації та комунікацій.- Л.:Афіша, 2008.- 292 с.
9. Почепцов Г.Г. Теория коммуникации. – М.: Рефл-бук, Киев: Ваклер, 2001. – 656с.
10. Прохоров Ч.П. Журналистика и демократия – изд-е 2, доп. – М.: Рип-холдинг, 2001 – 296 с.
11. Різун В.В. Теорія масової комунікації: підручник для студентів галузі 0303. “Журналістика та інформація” / В. В. Різун. – К. : Просвіта, 2008. – 260 с.
12. Харрис Р. Психология массовой коммуникации. – Спб: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2003. – 448 с.
13. Шарков Ф.И. Основы теории коммуникации: Учебник. – М.: Издательский Дом “Социальные отношения”, изд-во “Перспектива“, 2002. – 246 с.

До курсу “Журналістська етика”

1. Іванов В., Сердюк В. Журналістська етика. К.– “Вища школа”, 2007.–231 с.
2. Кібл Р. Журналістська етика. – К.: “Жорна”, 2006. – 188 с.
3. Приступенко Т. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації. – К.: Інститут журналістики, 2004. – 375 с.
4. Авраамов Д. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1999. – 224 с.
5. Дэннис Э., Мэррил Дж. Беседы о мас-медиа. – М.: Вагриус, 1997. – 383 с.

6. Законы и практика СМИ в Европе, Америке и Австралии: АРтиКль XIX. – М.: Права человека, 1996. – 230 с.
7. Иванов В. Принципи журналістської етики та контроль за їх дотриманням // До дискусії про журналістську етику: збірка статей / І.О.Чемерис, Н.Л.Лігачова, Б.І.Глуховський. – К.: ІЕСП “Республіка”, 2002. – С. 31 – 41.
8. Кузнецова О. Правові й етичні норми журналістики: Тексти лекцій. – Львів: РВЦ Львів. ун-ту, 1993. – 96 с.
9. Кузнецова О. Ціннісно-етичне регулювання журналістської діяльності в Україні: Автореф. дис... док. філол. наук. – К., 1999. – 26 с.
10. Кузнецова О. Журналістська етика та етикет: основи теорії, методики, дослідження трансформації незалежних видань України, регулювання моральних порушень. – Львів: Світ, 1998. – 412 с.
11. Лазутина Г. Профессиональная этика журналиста: Учебное пособие по журналистике. – М: Аспект Пресс, 2000. – 208 с.
12. Ламбет Э. Приверженность журналистскому долгу. Об этическом подходе в журналистской профессии. – М., 1998.
13. Малахов В. Етика. - К.: Либідь, 1996. – 304 с.
14. Москаленко А., Губерський Л., Иванов В. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К.: КНУ ім. Шевченка, 1999. – 634 с.
15. Кін Д. Мас-медіа і демократія. – К., 1999. – 145 с.
16. Рубан Л. Професійна етика в процесі творчої самореалізації митця: Автореф. дис... канд. філос. наук. – К., 1997. – 15 с.
17. Лозовский Б. Журналистика: профессиональные стандарты. – Екатеринбург, 2007. – 94 с.
18. Третьяков В. Журналистика - не вторая древнейшая, а третья. И это меня не шокирует // Журналист. – 2000. – № 2. – С. 10 – 13.
19. Федоренко Е. Профессиональная этика. - К.: Выща школа, 1983. - 213 с.
20. Федоров М. Правовые основы журналистики. - М.: ИМПЭ им. А.С.Грибоедова, 2002. - 432 с.

- 21.Формановская Н. Речевой этикет и культура общения. - М.: Знание, 1989. - 159 с.
- 22.Формановская Н. Вы сказали: "Здравствуйте!" (Речевой этикет в нашем общении). - М.: Знание, 1982. - 160 с.
- 23.Хлопова Т., Лебедева М. Протокол и этикет для деловых людей. - М.: Центр, 1995. - 366 с.
- 24.Шайхитдинова С. Гносеология медиаэтики: организационная структура или "голос совести" // Вестник Московского университета. Серия 10. Журналистика. – 2002. – № 4. – С. 25 – 51.
- 25.Шиллингер Э. Проблемы и перспективы развития журналистской этики в России. – М., 1996. – 24 с.

До курсу “Історія української журналістики”

1. Животко А. Історія української преси. – К., 1999.
2. Історія української дожовтневої журналістики. – Львів, 1983.
3. Крупський І. Національно-патріотична журналістика України (друга половина ХІХ - перша чверть ХХ ст.). - Львів, 1995.
4. Михайлин І. Історія української журналістики. - Харків, 2003.
5. Нечиталюк М. Журналістика на західноукраїнських землях 60-х років ХІХ ст. // Українська преса: Хрестоматія. / За ред. М. Нечиталюка. Т.1. Преса Східної України 60-х років ХІХ ст.- Львів, 1999.
6. Федченко П. Преса та її попередники: Історія зародження й основні закономірності розвитку. – К., 1969.
7. Федченко П. Матеріали до історії української журналістики. Вип.1: Перша пол. ХІХ ст. – К., 1959.